איני והא רבי ינאי יזיף ופרע שאני רבי ינאי

רניחא להו לעניים דכמה 6 דמשהי 6 מעשי

ומייתי להו ת"ר אישראל שהתנדב מנורה או

נר לבית הכנסת אסור לשנותה סבר רבי חייא

בר אבא למימר לא שנא לדבר הרשות ולא

שנא לדבר מצוה אמר ליה רב אמי הכי אמר

רבי יוחנז לא שנו אלא לדבר הרשות אבל

לדבר מצוה מותר לשנותה מדאמר ר' אסי

אמר ר' יוחנן עובד כוכבים ישהתנדב מנורה

או נר לבית הכנסת עד שלא נשתקע שם

בעליה אסור לשנותה משנשתקע שם בעליה מותר לשנותה למאי אילימא לדבר הרשות

מאי איריא עובד כוכבים אפילו ישראל גמי

אלא לדבר מצוה ומעמא שרעובר כוכבים הוא

דפעי אבל ישראל דלא פעי שפיר דמי שעזרק

ב"ק קד:] ב"ב מב. קנו. קעה: בכורות מח: קדושין יג:, 1) [לקמן כ. קדושין כט:

בכורות מת. מטי], ז) [מוספתא דב"ק פ"ט ה"ה], א) [לעיל ד סוע"א], ע) [במדבר לה], י) [וע"ע מוס' ב"ק לו: ד"ה יד],

יא) שייך לע״א,

הגהות הב"ח

(א) גם' מְעַשה ומייתי להו: (ב) רש"י ד"ה מלוה וכו'

למיתה הס"ד ואח"כ מ"ה למיתה כתובה בתורה משלומי נזק: (ג) ד"ה

פטורין וכו׳ וכל הגך איצא

ליהרג:

מוסף רש"י

שדמיו קצובין. נמורה לפי שנים, ולא דמי לאומר דמיו עלי, דדמים אין לו אבל ערך יש לו (בחבות דו:). מלוה

על פה אינו גובה מן היורשין. דשיעכולה לחו

ראורייתא, וכ"ש מן הלקוחות,

זבל מלוה בשטר הוח עלמו שיעבדו, דכתב ליה כל נכסיי דאית לי אחראין לשטרא דנן

(קדושין יג:)**. לאו ככתובה**

בשטר דמיא. וחינו גובה ממשוענלים (קדושין כט:).

אבל מלוה בשנור

נמיתה הט"ז ז. מלוה כתובה תשלומי נזק:

ם א מיי׳ פ״ח מהל׳ מתנות

םו א מייי פ״ח מהכי מתנות עניים הל״ו טוש״ע יו״ד סיי רנט סעי ג [וברב אלפס ב״ב פ״א דף קנה:] ב״ב פ״א דף קנה:] םח ב מייי שם הלכה ו׳: במ ג מייי פ״א מהלי ערכין

הפייגו ע ד מיי׳ שם הלכה יייד: עא ה מיי׳ פייים מהלי מלוה ולוה הל"ד טוש"ע חו"מ סי קז סעי א:

תורה אור השלם

ו. כַּל חַרֶם אֲשֶׁר יַחַרֶם מִן הָאָדָם לֹא יִפְּדֶה מוֹת יוּמָת: ויקרא כז כט שמות כא ל

גליון הש"ם גמ' אינדב שרגא. עי' נ"ב דף ח ע"ל תוס' ד"ה יתיב:

לעזי רש"י קרוישו"ל. מנורה (של נר

שינויי נוסחאות ל] דכמה דמשתהי מעשה

ומייתי (ש"ח), ב] וחיקפד רבה חיכת (ש"ח), ג] במשנה שבמשניות חיתת מפני שדמיו שאין דמיו קצובין, קלוכין אבל לא נידר מפני שאין אבד לא נידר מפני שאין דמיו קצובין (ש"ח), ד] חיינ בתשלומין (ש"ח), ד] חיכ לא נמחק (ש"ח), ד] ז"ל ואמר אחד ערכו עלי כ"א בכתובות, (ש"ח), ז] ליה מבעי בכתובות, (ש"ח), ז] ליה מבעי ליה לכדמנים mem. מן מיבמ ליה נכלתנים (ש"ח), חן תיכם כל נמחק (ש"ח), ע] דלא ס"ל נודר ומעריך ומקדיש לא נידר קחני לא נערך קחני אלא (ש"ח), ין רבה אמר (ש"מ), יא] במלוה הכתובה בתורה קמיפלגי ת"ק סבר מלוה הכתובה בתורה לאו כו" מנוס הכתובה נמוכה נמו כוי ור"י סגר מלוה הכתובה בתורה ככמונה כו' (ש"מ), יכן דכמה דמשתהי (ש"מ), יכן לכמה דמשתהי (ש"ח),
יגן בס"ח: מה., ידן 2"ל
אנידר, עון הכך יוצא ליהרג
(ש"ח), עון נ"ח דוקה מחוץ
לעיר הסור כו' הצל לצורכי
תעיר מותרין ובגבאי וכו', יו] וקא"ל (צ"ק), יו] לעצמו בין לאחר ייו (צ"ק), יט] נמי אסור והיינו (צ"ק), יט] נמי אסור לשנותה לדבר הרשות (ש"מ), ל] חייב בטלומין למשמע אהזיק לחודיה (ש"מ), לא] מיד. נ"ל ונגבה מן היורשין ונודר ומעריך אינטריך דס"ד (ש"מ), כב] נ"א ולהכי וג" נ"ק והכל],

שימה מקובצת

מותר. עי׳ רשב״א סי׳ תרי״ז: כי פליגי כאם הויק. . גליון. וא״ת ואמאי לא האמר דפליגי בנודר ומעריד קאמר דפליגי בנחד ומעריך בפלוגתא דמלוה על פה וי"ל משום דר' יוסי הזכיר בדבריו חיוב תשלומין משמע דפליגי רבנן עליה אבל בנודר ומעריך לא איירי מתני בחיוב היורשין ואפילו ר' יוסי לא קאמר אלא בנודר ומעריך וחל אדי בנודר ומעריך וחל :ל"נ שון הרא"ש ז"ל

העיר דוקא שו ומחוץ לעיר אסור לשנותה (אבל לצורכי העיר מותרין) בגבאי מיירי ובהאי טעמא יש ליישב דאמרי׳ בריש שור שנגח (ב"ק דף לו:) (חגן בישא) [ההוא גברא] דתקע (לההוא גברא) [נ"ק דף לו:) (חגן בישא) [ההוא אמר הואיל ופלגא דווא הוא

לא בעינא ניתביה לעניים הדר אמר איזיל ואברי ביה נפשאי אמר [ליה] רב יוסף כבר זכו בה עניים ויש לתמוה היאך היה יכול לחזור בו אפיי לא זכו בה עניים והאמרן בפ"ק דר"ה (דף ו.) בפיך זו לדקה אלא י"ל שהיה רוצה ללוותה ולשנותה ולפורעה לאחר זמן וקא"ל רב יוסף שבאת לידו והוא גבאי ואסור לשנותה א"ג י"ל שהיה סבור דאפי׳ נדקה ליתא הואיל ולא תפסי בה יו והמ"ל רב יוסף דוכו בה עניים כמו מעמד שלשתם י: לעד שלא באתה ליד גבאי מותר 🕫 לשנותה. רבינו ברוך פירש מותר לשנותה ממש למצוה אחרת ואם נדר אדם סלע ללדקה לעניים

יכול לעשות ממנו מצוה אחרת כל כמה דלא אתאי ליד גבאי אבל לישנא לשנותה לא משמע כן כך מלאתי כתוב בתוספות הר"ר משה מאוירא מכתיבת אחיו ופירש לא משמע לשנותה למצוה אחרת דלעיל קאמר מותר לשנותה בין ים הוא בין אחר היינו ללוותה ותו מדאמר והא רבי ינאי יזיף משמע דללוותה קאמר הילכך נראה לומר דללוותה קאמר אבל לשנותה ודאי אסור כי נמי לא באתה ליד גבאי אבל ללוותה קאמר ומשבאת ליד גבאי אסור ללוותה והא דקאמר פ"ק דב"ב (דף ח:) רשאין בני העיר לעשות קופה תמחוי היינו ברשות בני העיר אבל גבאי עלמו אסור ואומר ר"י דהתם רשאין לשנותה שלא לדבר מלוה רק שיהא לרכי לבור ויש ליזהר מללוות מעות לדקה העיר משבאתה ליד גבאי ואפי' ברשות הקהל נמי כיון שאין זה לורכי לבור.

כך מלאתי כתוב: אילימא לדבר הרשות מאי איריא עובד כוכבים

אפילו ישראל נמי. הכי נמי מלי למימר מאי איריא לא נשתקע שם בעליה אפי׳ נשתקע נמי ישו: מנין דיוצא דיהרג ואמר ערכי עלי שלא אמר כלום. ומשום דליתא בדמים ליכא למעוטי דהא איתרבו לעיל (דף ב.) מנוול ומוכה שחין: כי פליגי באם הזיק. ובאם הקדים לא פליגי שמיד שהקדים חל החדש ולא דמיא למלוה אבל יש להחשות אמאי לא פליגי באם נדר והעריך וי"ל דנקט הזיק משום דקתני ם חיוב בתשלומין (משום) [אהזיק] משמע דאהזיק לחודיה פליגי ובנודר ומעריך שמא יחול מיד כאו כבו אבל גובה מן היורשין ונודר ומעריך אילטריך דס"ד הואיל ואינו נידר ונערך נודר

ומעריך נמי אינו קמ"ל דנודר ומעריך ומקדיש כשאר בני אדם: מיתיבי קמיפלגי תנא קמא סבר מלוה כתובה בתורה לאו ככתובה בשמר דמיא ורבי יוסי סבר ככתובה בשמר דמיא ואיכא דמתני לה אהא" היוצא ליהרג הוא שחבל באחרים חייב אחרים שחבלו בו פטורין

מייעא ° אינדב שרגא לבי כנישתא דרב יהודה שנייה רחבא ואיקפד כן רבא איכא דאמרי שנייה רבא ואיקפר רחבא וא"ד שנייה חזני דפומבדיתא ואיקפד רחבא ואיקפד רבה מאן דשנייה סבר דלא שכיח ומאן דאיקפד סבר זמנין דמקרי ואתי: מתני' יהגוסם והיוצא ליהרג ילא נידר ולא נערך ייר' חנינא בן , עקביא אומר נערך גו מפני שדמיו קצובין רבי יוםי אומר ינודר ומעריך ומקדיש ואם הזיק חייב זו: גמ' בשלמא גוסם לא נידר דלאו בר דמים הוא ולא נערך דלאו בר העמדה והערכה הוא אלא יוצא ליהרג בשלמא לא נידר דלאו בר דמים הוא אלא לא נערך אמאי פו לא יידתניא מנין היוצא ליהרג ואמר זו ערכי עלי שלא אמר כלום ת"ל יכל חרם לא יפדה יכול אפילו קודם שנגמר דינו תלמוד לומר מן האדם ולא כל האדם ולרבי חנינא בן עקביא דאמר נערך מפני שדמיו קצובין האי כל חרם מאי עביד ליה זו לכדתניא רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה אומר לפי שמצינו למומתים בידי שמים שנותנין ממון ומתכפר להם שנאמר 2אם כופר יושת עליו יכול אף בידי אדם כן תלמוד לומר יו כל חרם לא יפדה אין לי אלא מיתות חמורות שלא ניתנה שגגתו

לכפרה מיתות קלות שניתנה שגגתן לכפרה

מנין תלמוד לומר כל חרם: רבי יוםי אומר

נודר ומעריך כו': ותנא קמא מי קאמר דלא

יז אלא בנודר ומעריך ומקדיש כ"ע לא פליגי

כי פליגי באם הזיק תנא קמא סבר אם

הזיק אינו חייב בתשלומין ורבי יוםי סבר אם

הזיק חייב בתשלומין במאי קמיפלגי אמר רב

יוסף במלוה על פה גובה מן היורשין קמיפלגי

תנא קמא סבר מלוה על פה אינו גובה מן

רבי שמעון בן אלעזר אומר אף הוא אם חבל באחרים פמור שלא ניתן לחזרת עמידת בית ִדין

רבי ינאי. גבאי הוה ויזיף מעות הלדקה ללורכו ופרע: דכמה יבן דמשהי. רבי ינאי דלית ליה זוזי למפרע ניחא להו לעניים: דמעשה. רבי ינאי לניבורא ואמר דלית ליה מעות לחלק לעניים וכופה אותם לנדקה ואיכא רווחא לעניים: מנורה. כמשמעה: נר. קרוישוי"ל של כסף או

של זהב: מדחמר ר' חסי כו'. כלומר מדנקט ר' אסי עובד כוכבים דפעי ולועק למה שניתם יגו ממה שנתתי מכלל דישראל דלא פעי שרי לשנויי לדבר מצוה דאי בישראל אסור ל"ל למנקט עובד כוכבים: שלא נשתקע שם בעליה. ממנה שעדיין אומרים זו היא מנורה נדבתו של פלוני עובד כוכבים: אסור לשנוחה. דפעי: ולמאי. קאמר ר' אסי דאסור לשנוחה אילימא בו׳: שעזרק. עובד כוכבים היה: לא שכית. שעורק במתח דליפעי שסוחר היה ומחזר בעיירות: מתבר' הגוסם והיולה ליהרג כו'. מפרש בגמרא טעמא: ר"ה בן עקביא. איולא ליהרג פליג אבל בגוסס מודה דכתיב (ויקרא כז) והעמיד והעריך אותו וגוסס לאו בר העמדה והערכה הוא ישדמיו קלובין. בפרשת ערכין אבל ידן אנודר מודה דהא כנמכר בשוק בעי למשיימיה וזה אינו נמכר בשוק כלומר שאין אדם קונהו ויפסיד מעותיו: נודר ומעריד כו'. ובגמרא מפרש מאי הא אתי ר' יוסי למימר הא ת"ק לא אמר אינו נודר שאם אמר דמי פלוני עלי יפטר דהא לא נידר קאמר: גבו' אנא לא נערך אמאי לא. הרי דמיו קלובין: כל חרם לא יפדה. מי שהוא ראוי ליחרם וליהרג אינו בכלל פדיון: למומפין בידי שמים. כגון האי דכתיב השור יסקל וגם בעליו

יומת והך מיתה ליכא למימר בידי

אדם דהא אמרי׳ בפ״ה דסנהדריו

(טו:) מות יומת המכה רולח הוא ש

על רציחתו אתה הורגו ואי אתה

הורגו על רציחת שורו: שלא ניתנה

שגגפן לכפרה. כגון מגדף ומקלל

אביו דאם עשה בשוגג אינו בקרבן

ולא בגלות: מיסום קלום. כלומר

דקלות להך מילתא שניתנה שגגתן

לכפרה כגון רולח דשגגתו גולה ועובד

ע"ז ומחלל שבת ובא על הערוה

דשגגתו חטחת: כולי עלמה לה פליגי.

דודאי נדרו נדר והקדישו הקדש

ומעריך את אחרים דהא בר דעה הוא: מלוה על פה. כגון זה

שהזיק ולא עמד בדין על כך קודם למיתה (³⁾: תשלומי נזק כמובין בתורה ומדאורייתא משעבד ליה בעל

כרחיה: ואיכא דמתני לה. להא דרב

יוסף ורבה: חייב. דבר דעה

הוא: פטורין. דאין לו דמים ועומד

הוא ליחבל וכל הנך עוז (ג) איכא

ליהרג בדיני ישראל קאמר:

רבינו גרשום

הא ר' ינאי. דהוה גבאי יזיף בכיס צדקה מעשה לציבורא יליתכו ביה צדקה ומייתי להו פדיון למומתין בידי שמים: [ת"ל כל חרם לא

להו לעויים יוחר ממה שהוא איניש אחרינא אסור לשנותה מאחר שבאת ליד גבאי: מנורה. פמוט: לא שנא לדבר ישום אחני לחדינו מורויות: ער שלא נשתקע שם בעליה. הקדישה ואומרין זו מנורה של פלוני: **אפי' ישרא**ל של פלוני: אפי ישראל נמי. כל זמן שלא נשתקע שם בעליה אסור לשנותה: ומעמא דעובד כוכבים. כי לא נשתקע שמו ממנה דאסור לשנותה אפי׳ לדבר מצוה רעובד כוכבים [מיפעא פעי] . ואומר היכן [היא] מנורה שהקדשתי: [שעיזרק מייעא. גוי סוחר]: שנייה רחבה. לדבר מצוה קודם דנשתקע שנשתקע שמו ממנה: זימנין רמיקרי ואתי. ולא חזי לה ופעי: [דלאו בר העמרה והערכה. שאינו יכול לעמוד שהוא כמת וכתיב והעמיד והעריך]: כל חרם לא יפרה. כלומר כל שעומד :א יפדה ערכו שאינו נערך שדמיו קצובין. בתורה לפי שנים שיש לו: שנותנין ממון ימתכפר להן. שנאמר השור מהל וגם רעליו יומה מיחה

חמורות שלא ניתנה שננתן לפפרת כמו מגדף ומכה אביו ואמו: מיתות קלות שניתנה שננתן לפפרת. כל שאר חייבי מיתות בית דין) ת"ל כל חרם. מרבה הני והני: [ות"ק מי קאמר דאינו נודר מעריך ומקדיש: אלא בתני לא פליני אלא כאם חזיק פלינין: מלוה על פה. דנוקין הן כמלוה על פה דלא הוי כחוב גמור הכתוב בשטר: [מלוה הבתובה בתורה דנוק הכתוב בתורה בכבול המשבר דכוא. וגובה מן היורשין: ואיכא דמני לההג אין חוורין ומביאין אותו לפני ב"ד בשביל שחבל לפי שאין מענין את דינו אלא מאחר שנגמר דינו ליהרג [לאתר] יהרג משום צער בעלי חיים:

היורשין ורבי יוםי סבר המלוה על פה גובה מן היורשין ז רבא אמר דכ"ע

מלוה על פה אינו גובה מן היורשין והכאיי במלוה יהו כתובה בתורה